

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Kepes Intézet

2019.

KEPES INTÉZET

A Kepes Intézet a 2019 évre vonatkozó Szakmai beszámolóját Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és az Alapítvány a Komplex Kultúrakutatásért, mint a Kepes Intézet Muzeális Intézmény fenntartója között 2016. 04. 28-án megkötött Közművelődési megállapodás értelmében készíti el.

A Kepes Intézet alapvető célja a Kepes Gyűjtemény kezelése, folyamatos bemutatása állandó, ill. életmű kiállítás és időszakos kiállítás keretében.

A Kepes Intézet feladata a gyűjtemény népszerűsítése, megismertetése céljából képzőművészeti programok, tárlatvezetések, múzeumi foglalkozások, és egyéb ismeretterjesztő előadások szervezése. Támogatja az iskolák vizuális nevelés céljából szerveződő tanórai és tanórán kívüli tevékenységét.

A Közművelődési megállapodás 2.(2) pontja értelmében a támogatás az alábbi tevékenységekre fordítható:

- Múzeumpedagógiai foglalkozások.
- Magyar és idegen nyelvű tárlatvezetés.
- Weblap fejlesztés, karbantartás.
- Kepes és kortársai életművének bemutatását célzó ismeretterjesztő előadások.
- Gyűjtemények népszerűsítése.
- Fényképészeti és -művészeti konferenciák lebonyolítása.
- Múzeumok éjszakája programjai
- Kubinyi Program pályázataiban megfogalmazott célok megvalósulása.
- Műtárgy és állagvédelem.

Kepes Intézet bemutatása

A Kepes Intézetet működtető Alapítvány a Komplex Kultúrakutatásért 1994-ben jött létre, célja elsődlegesen a magas minőségű kultúra terjesztése és támogatása,

Az Alapítvány tevékenysége kiállítások, valamint széleskörű, különböző célcsoportok részére igényes programok és rendezvények szervezése. Az Intézet, mely Észak-Magyarország legnagyobb kiállítóterével rendelkezik (2700 m²) Kepes György (1906-2001) világhírű képzőművész és teoretikus munkásságára, hagyatékára épül. Itt látható a **Világ új képe c.** állandó kiállításunk, mely egy átfogó válogatás **Kepes György fotóarchívumából**. Kepes hatvan éve megjelent korszakalkotó könyve nyomán a művészet, a tudomány és a technika találkozásának alapvető kérdéseit veti föl, a korabeli dokumentumokat mai gondolkodásunkkal szembesítve. A kiállítás Kepes György saját gyűjteményének darabjait vonultatja fel.

Másik állandó kiállításunk **A fény, mint kreatív médium** címet viseli, mely **Csáji Attila** munkásságát mutatja be. Csáji Munkácsy Mihály-díjas festőművész, grafikus, fényművész, holográfus, érdemes művész. **A Magyar Művészeti Akadémia egyik alapítója, rendes tagja, majd alelnöke 2011- 2016 között.** Munkássága Kepes György teoretikus elvein alapul. A fénnel való képalakítást az 1960-as évek második felétől kezdve műveli, a lézerfény koherenciáját kihasználva alakította ki az ún. preholografikus v. szuperpozíciós módszerét, amely nemzetközileg unikumnak bizonyul. Csáji Attila kiállítása a művész sokszálú életművének belső összefüggéseit

KEPES INTÉZET

és perspektíváit tárja fel a formateremtő szándék és a tudományos tevékenység között.

Kiállítótereink nagyobb létszámú közönség befogadására alkalmasak. Az Intézet a lehetőségeket kihasználva, elsősorban a kiállításokhoz kapcsolódó, és azokon túlmutató, egyéb kulturális élménykövetítő programokat is szervez. Teret adunk különböző, Kepes művészetfilozófiáját népszerűsítő művészetpedagógiai foglalkozásoknak. Rendszeresen szervezünk zenei, előadóművészeti, irodalmi jellegű programokat. Intenzív kapcsolatot ápolunk az Eszterházy Károly Egyetem Vizuális Művészeti Intézetével és a Kepes Szakkollégiummal.

A Kepes Intézet célja Kepes György a XX. század képzőművészetére gyakorolt hatásának bemutatása látványos, innovatív művekkel, kiállításokkal, továbbá törekszik más művészeti ágak bemutatkozásának is teret adni.

2012-től a Kepes Intézet minisztériumi engedéllyel bíró, önálló múzeumi kiállítóhely státusszal rendelkezik.

2019. évi programok

Kiállítások

Emlék-kapszulák / Memory - capsules c.

március – május

Góra Orsolya és Somogyi Emese közös kiállítása

Somogyi Emese szobrászművész és Góra Orsolya festőművész hosszú évek óta állítanak ki közösen. Emlék-kapszulák címmel, olyan műveket mutatnak be, mely az elmúlt időszak - részben közösen megélt - emlékeit örökítik meg.

Somogyi Emese a valós látványból indul ki, a kézzel fogható tér elemeiből építi szobrait, a megragadott valóságdarabok újjáértelmezésével teremti meg a saját történeteit.

Ezzel szemben Góra Orsolya festőművész színekből építi fel tereit. Fehér Mátrix című sorozatában Newton alapszíneit vitte fel tisztán a vászonra, ahol a rétegek egymásra épülésének és keveredésének csak az idő szabott határt. A különböző időkben felvitt rétegek más és más színek és terek létrejöttéhez vezetnek. A tér görbül és az elanyagtalanodó színeket a fehér zárja. Az idő múlásával létrejött fehérek egyfajta mátrix hálót hoznak létre, melyben mindenkinek a saját útját kell megtalálnia.

A kiállításon bemutatásra kerül a két művész egy közös projektje is, mely a NEZZAN nevet kapta és 2013-ban szabadalmat kapott.

EKE – Vizuális Művészeti Intézet végzős hallgatóinak (festők, tervező grafikusok nappali és MA) kiállítása

május – június

Intézetünk több éve folytat szakmai együttműködést az Eszterházy Károly Egyetemmel. Az együttműködés keretében minden évben a VMI a Kepes Intézetben rendezi meg a végzős hallgatók diploma kiállítását és védését.

Designtárgyak a mindennapokban c. kiállítás, Magyar formatervezés 1920 és 1940 között

október - november

A „Designtárgyak a mindennapokban” c kiállítás az 1920-1940 közötti évek magyar formatervezés világába adott betekintést olyan iparművészeti tárgyakon keresztül, melyek nevesített alkotók munkái.

Az alkotók között szerepet többek között Breuer Marcell világhírű építész, formatervező, a Bauhaus mestere, Gorka Géza Munkácsy- és Kossuth-díjas keramikus, Lukáts Kató grafikusművész, illusztrátor, Kaesz Gyula építész, bútortervező grafikus, az Iparművészeti Főiskola rektora, Molnár Farkas, az avantgárd építészet kiemelkedő alakja, Kozma Lajos építész, iparművész, grafikus, tipográfus, s még hosszan sorolhatnánk a neveket.

A tárlaton keresztül a Bauhausból kiinduló művészek azon filozófiája jelent meg, miszerint a funkcionalitás hangsúlyozásával célszerű a tárgyakat megalkotni, melyekbe használóik lehelnek életet.

A kiállítás látogatói így a XX. sz. elejének forradalmi újításokban bővelkedő alkotásaiba, ezen belül is a bennünket közvetlenül körülvevő hétköznapi tárgyak, bútorok, használati eszközök világába csöppenhetnek s válnak egy röpké időutazás résztvevőivé.

Az eltűnt idő nyomában c. kiállítás

október – november

Dr. Szabó Miklós /anyai ágon Rudnyánszky leszármazott, apja egri káptalan/ 1920-30 között egyetemista éveit kihasználva járta a világot és szűkebb környezetét kiváló minőségű fényképezőjével. Rengeteg fotót készített Heves megye megkapó tájairól, mint Eger szülőtte és szerelmese.

Külhoni és hazai fotóin felfedezhetők a korra jellemző különleges képkivágások bauhaus jellegű egyszerűsítése. A fotók egy elveszett világot mutatnak be, hiszen a táj azóta megváltozott, az ábrázolt városok átalakultak, épületek tűntek el, vagy már csak a romok jelzik egykori létezésük tényét. A fotográfiai anyag fő erénye, hogy áthatja őket az ábrázolt táj, események ismerete, szeretete.

A gyűjtemény fő témái:

- ✱ Eger környéki tájak, emberek,
- ✱ Európai körútjának képi dokumentációja
- Vadászjelenetek
- ✱ Szakrális képek
- ✱ Műemlékek, épületek

A kiállítás kurátora Molnár István Géza egri fotóművész volt.

Festészet napja

október – november

Az Eszterházy Károly Egyetem Vizuális Művészeti Intézet Képzőművészet Tanszékének és a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Festő Tanszékének közös kiállítása.

KEPES INTÉZET

A Vizuális Művészeti Intézet Képzőművészeti Tanszéken a festészettel foglalkozó hallgatók komoly sikereket értek el az utóbbi években. Országos kiállítások rendszeres szereplői, díjazottjai, az OMDK versenyek sikeres résztvevői.

2018 októberében Eger volt a Magyar Festészet fővárosa, hiszen a Magyar Festészet Napja főrendezvényét az egri Kepes Intézetben tartották. 2019-ben ezt a nagy sikerű eseményt folytatva hagyományteremtő céllal elkezdtünk egy különleges, évente ismétlődő sorozatot Szín-biózis címmel.

Irodalom - irodalmi estek

A Kepes Irodalmi Estek sorozat a kortárs irodalmat és a kortárs szerzőket szeretné ismertebbé tenni az egri közönség számára is.

Legtöbb esetben egy-egy aktuálisan megjelenő mű köré vagy évforduló köré szerveződik az est. Olyan könyveket, regényeket, versesköteteket hozunk el, melyekre a szakma és a közönség egyaránt felfigyelt már megjelenésük idején. A szépirodalom népszerűsítése azért is célunk, hogy a digitalizált világban felmutassuk, őrizzük a hagyományos értékeket, a szerzőkkel való beszélgetés során pedig segítsünk a művek értelmezésében, befogadásában. Világunk megértésében, a világban való eligazodásunkban ugyanis kitüntetett szerepe van általában a művészetnek, és kiemelten szerepe lehet az irodalomnak.

Tárgyévi meghívott írók, költők:

- Krusovszky Dénes
- Vida Gábor
- Szilasi László
- Bán Zsófia
- Szécsi Noémi
- Parti Nagy Lajos
- Kukorelly Endre
- Spiró György
- Márton László
- GreCsó Krisztián
- Háy János
- Darvasi László
- Schein Gábor

Múzeumpedagógiai foglalkozások

A Kepes Intézet 2019-ban is teret adott különböző, Kepes művészetfilozófiáját népszerűsítő művészetpedagógiai foglalkozásoknak. Nyitottak voltunk arra is, hogy a város pedagógusai saját igényeik szerint, az állandó és időszakos kiállításokhoz kapcsolódóan rendhagyó órákat tartsanak. Mindkét lehetőséggel éltek a városunkban tanító szaktanárok, akik havi rendszerességgel hozták el diákcsoportjaikat múzeumpedagógiai foglalkozásainkra.

Fontos célkitűzésünk, hogy a művészeti oktatást, a művészeti élményszerzést egy olyan terület megismertetésével támogassuk meg, aminek prezentálására iskolai, otthoni keretek között nincs lehetőség. Ennek jegyében foglalkozásainkat kezdetektől fogva Kepes György rendkívül egyedi és nagyszerű gondolkodásának megismertetésére, kiállított alkotásainak bemutatására, népszerűsítésére építettük.

Múzeumok éjszakája június 22.

Program:

- Buborék show – vendégcsalogató a Kepes előtt
- Tárlatvezetés Wahorn András képzőművésszel és Zeman Zoltánnal, az EKE VMI oktatójával
- Wahorn Korszerű Kaland zenekar koncert

A belépő jegy egységesen 500 Ft volt, mellyel 10 % kedvezményt vehettek igénybe a látogatók az Artiszt Kulturbárban.

Design Hét – EGER október 04-13.

2019-ben 16. alkalommal került megrendezésre a Design Hét Budapest fesztivál, mely az évek során rengeteg alkotónak és kreatív vállalkozásnak segített a bemutatkozásban. A gazdaságélénkítés, a flow és a balti államok álltak a Design Hét középpontjában.

Városunk ez évben csatlakozott először az országos rendezvénysorozathoz hagyományteremtő szándékkal. Intézetünk vállalta a városi koordinációt és a szakmai kapcsolattartást a Magyar Formatervezési Tanáccsal, mint az országos rendezvény szervezőjével.

Az egri Design Hét programgazdái:

- Arkt Építészeti és Művészeti Egyesület
- Labor Technológia és Dizájn Egyesület
- EKMK
- Kepes Intézet

Intézetünkben megvalósult programok:

- Dizájn kiállítás
- Tárlatvezetéssel egybekötött előadás, ea Dr. Orosz Márton művészettörténész. Az előadás címe: "Kepes György. Az amerikai művész-tudós, aki valósággá váltotta a Bauhaus álmát".

1967-ben az MIT-n, a világ egyik legrangosabb, a Boston melletti Cambridge-ben alapított műszaki egyetemén vizuális tervezést oktató Kepes György azzal a céllal hozta létre a Haladó Vizuális Tanulmányok Központját (Center for Advanced Visual Studies), hogy a Bauhaus tradíció egyik utolsó, legitim örököseként intézményesítse a nagy múltú iskola elképzeléseit, megteremtve az összeköttetést a művészet, a tudomány és a technológia között. Kepes, aki Berlinben már az 1930-as évek elején megismerkedett a Bauhaus legismertebb alakjaival, köztük az iskolát alapító Walter Gropiusszal, a lehető legcéltudatosabb módon próbálta meg továbbfejleszteni és alkalmazni a Bauhaus oktatási módszerét, amikor 1937-ben Amerikába települt át és Chicagóban a New Bauhaus (majd később ugyanott a School of Design) professzora lett. Tervezőgrafikusként, díszlettervezőként, festőként, fotográfusként,

KEPES INTÉZET

belsőépítésként, környezeti művészként, elméleti íróként és egyetemi oktatóként egy sokrétű, tudatosan interdiszciplináris és a területek együttműködéséből adódóan holisztikus életművet hagyott hátra. A tárlatvezetéssel egybekötött előadás arra tett kísérletet, hogy Kepes György rendkívül összetett munkásságát, az absztrakt-kinetikus művészet jövőjére irányuló elképzeléseit – aminek a fény volt az egyik legalapvetőbb forrása – az emberi érzékelés – köztük a látás és a tapintás – kiterjesztésére összpontosító Bauhaus-program szűrőjén keresztül értelmezze.

- Bor - design - építészet c. kerekasztal beszélgetés

A kerekasztal beszélgetés együttesen kereste a választ arra a kérdésre, hogy mennyire is fonódik össze manapság az építészet a borászati arculattal. Van, illetve lehet-e párbeszéd az arculattervező, a borász és az építész között? A kerekasztal beszélgetés házigazdája: Horányi Attila PhD, egyetemi docens, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem.

Vendégek:

- Ifj. Gál Tibor borász,
- Laposá Bence borász,
- Csontó Lajos intézetvezető EKE VMI,
- Ipacs Géza designer, grafikus,
- Erhardt Gábor építész,
- Fábián Gábor építész.

Könyvkiadás

A remény évei c. Konferencia az 1960/1970-es évek művészetéről

„A remény évei” címmel került sor 2017. november 16-án és 17-én egy kétnapos konferenciára a Petőfi Irodalmi Múzeumban Csáji Attila festőművész, grafikus, fényművész, holográfus koncepciója alapján. Egy olyan konferencia összehívása volt a cél a kanonizálás, értékrendek témájában, ami a helyi értékekre való érzékenység növelését segítheti, s felhívja a figyelmet az értéktorzulások néhány alap okára: a trendek fetisizálására, a lemaradás-konfliktusra.

A konferencia anyagát összegyűjtve adta ki a Kepes Intézet 2019-ben „A REMÉNY ÉVEI” c. könyvet a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával. A kiadványban 2 oldalas, fotókkal illusztrált anyag található, népszerűsítve a Kepes Intézetet.

Nyertes pályázatok

- NKA – Képzőművészeti Kollégium

Modern magyar szobrászat c. áttekintő tárlat a magyar szobrászat legnagyobbjaitól
Elnyert támogatás összege: 500.000 Ft
Megvalósulás: 2020. január-március

- **TOP CLLD Helyi Felhívás /Kódszám: TOP-7.1.1-16-H-074-1.3-1.5-3.1/**

„Kulturális élményközvetítő események szervezése a kulturális, közművelődési intézmények és szervezetek kulturális programkínálatának bővítésével, összehangolásával.”

Kiterjesztett valóság TESTKÖZELBEN Kepes György művészetfilozófiáján keresztül c. projekt

Elnyert támogatás összege: 38.000.000 Ft

Megvalósulás: 2019. június – 2020. június

A művészeti oktatást, a művészeti élményszerzést egy olyan terület megismertetésével szeretnénk megtámogatni, aminek bemutatására iskolai, otthoni keretek között nincs lehetőség. Olyan gyakorlati tevékenységeket választottunk, melyek különleges eszközöket igényelnek. A velük/általuk készült alkotások nem tartoznak a hagyományos értelemben vett műalkotásokhoz, mégis hűen visszaadják korunk életérzését.

Célunk a kultúra, a tudomány és a művészet legújabb lehetőségeinek felvillantása, Eger kulturális vonz erejének növelése, a Kepes Intézetben lévő gyűjteménynek megismertetése. A közösségépítés, a fiatalok bevonása a város kulturális életébe, a minőségi szabadidő eltöltés, a különböző korosztályok együttműködése a műalkotások befogadásán keresztül. Szeretnénk olyan közösségi, kulturális színteret létrehozni, ahol a 21. század eszközeit /okostelefon, tablet, AR applikáció, stb/ a generációk együtt használják, valóban okos célokra. Ahol pl. a mobil telefon nem gátja a közösen eltöltött időnek, hanem összehozza a korosztályokat, eszközévé válik a közös élményszerzésnek, hasznos, szórakoztató és tartalmas időtöltésnek.

Projektünk szervesen illeszkedik a HKFS helyi kulturális élet felpozíciójára tett javaslatokhoz. Kepes György művészetfilozófiájának szellemiségében, - miszerint modern korunkban jól, csak „*A tudós agyával, a költő szívével és a festő szemével*” készülhetnek és értelmezhetőek az alkotások - a meglévő állandó KEPES kiállítás kiegészítése, felfrissítése holografikus alkotásokkal, AR műtárgy rekonstrukciókkal, és a kiterjesztett valóság /Augmented Reality /technika alkalmazásával. (A körülöttünk lévő világ leképezése az értelmezésen, a tudományos megismerésen keresztül valósul meg.)

Lényeges feladat a megújított Kepes kiállítás ma is releváns darabjainak tovább gondolásával, a mai kor digitális eszközeinek bevetésével a tárlat minél szélesebb korosztálynak interaktív módon történő bemutatása. A művek üzenetét – a holografikus alkotásokkal és a kiterjesztett valóság program használatával - újabb tartalmakkal szeretnénk kiegészíteni és a felfrissült tartalommal minél több ember számára kulturális élményt közvetíteni, aktív kultúrafogyasztásra serkenteni a lakosságot.

Elsődlegesen megszólítandó célcsoportunk az iskolába, óvodába járó korosztály, hiszen belőlük nevelődik ki a múzeumlátogató közönség. A minőségi kultúrafogyasztás ösztönzése érdekében programjainkkal igyekszünk bevonni a családokat, nagyszülőket, szülőket, gyerekeket, valamint külön fogadjuk az idősek otthonának lakóit és a fogyatékkal élő fiatalokat is. Szeretnénk az egri lakosokkal és a diákokkal megismertetni, megszerettetni városunk egyik kiemelkedő, folyamatosan

megújulásra képes képzőművészeti gyűjteményét, az újonnan elhelyezett, a mai kor lehetőségeit bemutató eszközökkel átvarázsolt alkotásokat.

Az oktatási intézményekkel: óvodákkal, általános és középiskolákkal együttműködési megállapodást kötöttünk, hogy a projekt időtartama alatt folyamatos, egyenletes legyen a látogatottság, oktatás, élményszerzés. A 2019-20-as tanévben 52 alkalommal fogadunk csoportokat.

Célcsoport meghatározásunk másik igen fontos szegmense a család. A család, ahol a generációk találkoznak, a család, mely nagyszerű színtere a generációk közötti párbeszéd elmélyítésének. Az az organikus mikroszervezet, ahol a „szereplők” óriási hatással lehetnek egymásra nemcsak a mindennapi élet területén, hanem a többgenerációs, minőségi szabadidő együttes eltöltése területén is. Erre kiváló közösségi színteret tud biztosítani intézetünk. Ennek érdekében a projekt ideje alatt 8 alkalommal tartunk családi napot.

A szépkorúakat és a fogyatékkal élő fiatalokat is meg kell megszólítani. Ők azok, akik egy jó cél, egy izgalmasnak ígérkező esemény érdekében igen nagy aktivitást tudnak mutatni. Az esélyegyenlőség jegyében is fontos számunkra a jelenlétük.

2019. december 31-ig történt megvalósulások:

- Világ új képe c. kiállítás installációjának teljes megújulása
- Holografikus kivetítő és tartalom elkészült, installálva
- 20 db AR fotó és 5 db lenticular hologram tabló elkészült, installálva
- Dávid szobor – műtárgy rekonstrukció elkészült, installálva
- Kialakításra került a művészetpedagógiai szaktanterem
- Informatikai, technikai eszközök beszerzése megtörtént

Műtárgy és állagvédelem

Feladatunk a gyűjteménytárolás feltételeinek megtartása, a műtárgyak tárolási helyiségeiben az általánosan elfogadott biztonsági körülmények megteremtése, stabilizálása. (Optimális páratartalom, hőmérséklet.) Ennek elérése érdekében légkondicionáló rendszer és páratlanító berendezések kerültek beépítésre. A rendszer használata során „beállt” optimális páratartalom és hőmérséklet megfelelő mikroklimát biztosít a kiállított műtárgyaknak.

Tisztelettel kérem szakmai beszámolónk elfogadását.

Eger, 2019.12.30.

**ALAPÍTVÁNY A KOMPLEX
KULTÚRAKUTATÁSÉRT**
3300 Eger, Széchenyi u. 16.
Adószám: 18415605-2-10

Offenbacher Ferenc
Kuratóriumi elnök